

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2016. június 7.*

„Előzetes döntéshozatal — 604/2013/EU rendelet — Harmadik ország állampolgára által a tagállamok egyikében benyújtott menedékkérelmi kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározása — 18. cikk — Olyan menedékkérő visszavétele, akinek kérelmét még vizsgálják — 19. cikk — A kötelezettségek megszűnése — A tagállamok területének legalább három hónapra történő elhagyása — A felelős tagállam meghatározására irányuló új eljárás — 27. cikk — Jogorvoslat — A bírósági felülvizsgálat terjedelme”

A C-155/15. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Kammarrätten i Stockholm – Migrationsöverdomstolen (bevándorlási ügyekben eljáró stockholmi legfelsőbb bíróság, Svédország) a Bírósághoz 2015. április 1-jén érkezett, 2015. március 27-i határozatával terjesztett elő az előtte a

George Karim

és

a **Migrationsverket**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, A. Tizzano elnökhelyettes, R. Silva de Lapuerta, L. Bay Larsen (előadó), J. L. da Cruz Vilaça, A. Arabadjiev, C. Toader, D. Šváby és F. Biltgen tanácselnökök, J.-C. Bonichot, M. Safjan, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund, C. Vajda és S. Rodin bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,

hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2015. december 15-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- G. Karim képviseletében I. Aydin advokat és C. Hjorth jur. kand.,
- a Migrationsverket képviseletében H. Hedebris és M. Bergdahl, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: svéd.

- a svéd kormány képviselőjében A. Falk, C. Meyer-Seitz, U. Persson, N. Otte Widgren, E. Karlsson és L. Swedenborg, meghatalmazotti minőségben,
- a cseh kormány képviselőjében M. Smolek és J. Vlácil, meghatalmazotti minőségben,
- a görög kormány képviselőjében M. Michelogiannaki, meghatalmazotti minőségben,
- a francia kormány képviselőjében F. X. Bréchet és D. Colas, meghatalmazotti minőségben,
- a holland kormány képviselőjében K. Bulterman és B. Koopman, meghatalmazotti minőségben,
- a svájci kormány képviselőjében C. Bichet, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében M. Condou-Durande, C. Tufvesson és K. Simonsson, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2016. március 17-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 180., 31. o.) 19. és 27. cikkének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelem előterjesztésére a szír állampolgár G. Karim és a Migrationsverket (bevándorlási hivatal, Svédország, a továbbiakban: hivatal) közötti, ez utóbbinak a G. Karim által előterjesztett tartózkodási engedély iránti kérelem elutasítására és G. Karim Szlovéniának való átadására vonatkozó határozattal kapcsolatos jogvita keretében került sor.

Jogi háttér

- 3 A 604/2013 rendelet (19) preambulumbekkezdése kimondja:
„Az érintett személyek jogainak hatékony védelme érdekében jogi biztosítékokat és hatékony jogorvoslati eszközöket kell biztosítani a felelős tagállamnak való átadásra vonatkozó határozatokkal kapcsolatban, különösen az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkével összhangban. A nemzetközi jog tiszteletben tartása érdekében az ilyen határozatok elleni hatékony jogorvoslatnak egyaránt ki kell terjednie e rendelet alkalmazásának, valamint az azon tagállamban fennálló jogi és ténybeli helyzetnek a megvizsgálására, amelynek a kérelmezőt átadják.”
- 4 E rendelet 18. cikkének (1) bekezdése értelmében:
„Az e rendelet szerint felelős tagállam köteles:
[...].

b) a 23., 24., 25. és 29. cikkben megállapított feltételek mellett visszavenni azt a kérelmezőt, aki egy másik tagállamban nyújtotta be kérelmét és akinek a kérelme még elbírálás alatt áll [helyesen: akinek a kérelme vizsgálat alatt áll, és egy másik tagállamban nyújtott be kérelmet], vagy aki tartózkodásra jogosító engedély nélkül tartózkodik egy másik tagállam területén;

[...]

5 Az említett rendelet 19. cikkének (2) bekezdése kimondja:

„A 18. cikk (1) bekezdésében meghatározott kötelezettségek megszűnnek, amennyiben a felelős tagállam egy kérelmező [...] átvétele vagy visszavétele iránti megkeresés esetén bizonyítani tudja, hogy az érintett személy legalább három hónapra elhagyta a tagállamok területét, kivéve, ha az érintett személy a felelős tagállam által kiadott érvényes tartózkodásra jogosító engedéllyel rendelkezik.

Az első albekezdésben említett távollétet követően benyújtott kérelmet új kérelemnek kell tekinteni, ami a felelős tagállam meghatározására vonatkozó új eljárást tesz szükségessé.”

6 E rendelet 27. cikkének (1) és (5) bekezdése a következőképpen fogalmaz:

„(1) A kérelmezőnek [...] joga van az átadásra vonatkozó határozatok elleni hatékony jogorvoslathoz, amelyet bírósághoz vagy törvényszékhez tény- vagy jogkérdésben [helyesen: amelyet bírósághoz tény- vagy jogkérdésben] benyújtott fellebbezés vagy felülvizsgálati kérelem formájában gyakorolhat.

[...].

(5) A tagállamok lehetőséget biztosítanak az érintett személy számára jogi segítségnyújtás igénybevételére, és szükség esetén nyelvi segítségre.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 7 G. Karim szír állampolgár 2014. március 3-án nemzetközi védelmet kért Svédországban.
- 8 Mivel az „Eurodac” rendszerben elvégzett vizsgálatból kiderült, hogy az érdekelt 2013. május 14-én már kért ilyen védelmet Szlovéniában, a hivatal 2014. március 20-án arra kérte a szlovén hatóságokat, hogy a 604/2013 rendelet 18. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján vegyék vissza G. Karimot.
- 9 A szlovén hatóságok 2014. április 3-án elfogadták a visszavétel iránti e megkeresést. A hivatal ekkor tájékoztatta e hatóságokat, hogy G. Karim arra hivatkozik, hogy az első menedékkérelmét követően három hónapnál hosszabb időtartamra elhagyta a tagállamok területét, és az útlevelében szerepel egy 2013. július 20-i keltezésű libanoni beléptető pecsét. Levélváltást követően a szlovén hatóságok 2014. május 12-én megismételték a visszavétel iránti megkeresés elfogadását.
- 10 2014. május 13-án a hivatal elutasította G. Karim tartózkodási engedély iránti kérelmét, ideértve a nemzetközi védelem iránti kérelmét, lezárta a menekültstátuszra vonatkozó ügyet, és úgy határozott, hogy az érdekeltet átadja Szlovéniának.
- 11 G. Karim megtámadta a hivatal határozatát a Förvaltningsrätten i Stockholm (stockholmi közigazgatási bíróság, Svédország) előtt. E bíróság elutasította az érdekelt keresetét azon az alapon, hogy ha valamely tagállam elfogadja a menedékkérő visszavétele iránti megkeresést, ez utóbbi az e tagállamnak való átadását csupán rendszerszintű hibákra hivatkozva kérdőjelezheti meg.

- 12 G. Karim a kérdést előterjesztő bíróság előtt megtámadta a Förvaltningsrätten i Stockholm (stockholmi közigazgatási bíróság) ítéletét, azzal érvelve egyrészt, hogy a Szlovén Köztársaság nem a menedékkérelme megvizsgálásáért felelős tagállam, mivel az első menedékkérelmét követően három hónapnál hosszabb időre elhagyta a tagállamok területét, másrészt arra hivatkozva, hogy humanitárius okokból átadására nem kerülhet sor, és a szlovén menekültügyi eljárásban rendszerszintű hibák tapasztalhatók.
- 13 E körülmények között a Kammarrätten i Stockholm – Migrationsöverdomstolen (bevándorlási ügyekben eljáró stockholmi legfelsőbb bíróság, Svédország) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:
- „1) A 604/2013 rendelet hatékony [bírósági] jogorvoslatra vonatkozó rendelkezései ((19) preambulumbekzdése, valamint 27. cikkének (1) és (5) bekezdése) azt jelentik-e, hogy valamely menedékkérő vitathatja a [604/2013] rendelet III. fejezetében szereplő azon feltételek [végrehajtását] is, amelyek alapján olyan másik tagállamnak akarják őt átadni, amely kész fogadni őt, vagy a hatékony [bírósági] jogorvoslat [a Bíróság 2013. december 10-i Abdullahi-ítéletében (C-394/12, EU:C:2013:813) foglaltaknak megfelelően] csak annak vizsgálatára való jogra korlátozódik, hogy abban a tagállamban, amelynek a kérelmezőt át kívánják adni, a menekültügyi eljárást és a menedékkérők befogadásának feltételeit illetően rendszerszintű hibák tapasztalhatók?
- 2) Amennyiben a Bíróság azon az állásponton van, hogy a [604/2013] rendelet III. fejezetében szereplő feltételek vitathatók a 604/2013 rendelet 19. cikkének (2) bekezdése azt jelenti-e, hogy a rendelet nem alkalmazható, ha a menedékkérő bizonyítja, hogy legalább három hónapig a tagállamok területén kívül tartózkodott?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

A második kérdéstről

- 14 Második kérdésével, melyet elsőként kell megvizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 604/2013 rendelet 19. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy e rendelkezés, különösen annak második albekezdése, alkalmazandó valamely harmadik ország olyan állampolgárára, aki azt követően, hogy menedékjog iránti első kérelmet terjesztett elő valamely tagállamban, bizonyítja, hogy legalább három hónapra elhagyta a tagállamok területét, mielőtt menedékjog iránti újabb kérelmet terjesztett elő egy másik tagállamban.
- 15 E tekintetben valóban rá kell mutatni arra, hogy a 604/2013 rendelet 19. cikke (2) bekezdésének első albekezdése előírja, hogy főszabály szerint az e rendelet 18. cikkének (1) bekezdéséből eredő, a menedékkérő átvételére és visszavételére vonatkozó kötelezettségek megszűnnek, amennyiben a felelős tagállam egy menedékkérő átvétele vagy visszavétele iránti megkeresés esetén bizonyítani tudja, hogy az érintett személy legalább három hónapra elhagyta a tagállamok területét.
- 16 Azonban az említett rendelet 19. cikke (2) bekezdésének második albekezdése pontosítja, hogy az említett távollétet követően benyújtott kérelmet új kérelemnek kell tekinteni, ami a felelős tagállam meghatározására vonatkozó új eljárást tesz szükségessé.
- 17 Ebből következik, hogy olyan helyzetben, amelyben valamely harmadik ország állampolgára azt követően, hogy menedékjog iránti első kérelmet terjesztett elő valamely tagállamban, legalább három hónapra elhagyja a tagállamok területét, mielőtt menedékjog iránti újabb kérelmet terjesztett elő egy másik tagállamban, a 604/2013 rendelet 19. cikkének (2) bekezdése alapján azon tagállam, amelyben a

menedékjog iránti újabb kérelem előterjesztésére sor került, köteles az e rendelet által meghatározott szabályok alapján lefolytatni az újabb kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására irányuló eljárást.

- 18 Következésképpen a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 604/2013 rendelet 19. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezés, különösen annak második albekezdése, alkalmazandó valamely harmadik ország olyan állampolgárára, aki azt követően, hogy menedékjog iránti első kérelmet terjesztett elő valamely tagállamban, bizonyítja, hogy legalább három hónapra elhagyta a tagállamok területét, mielőtt menedékjog iránti újabb kérelmet terjesztett elő egy másik tagállamban.

Az első kérdéstről

- 19 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 604/2013 rendelet 27. cikkének az e rendelet (19) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy olyan helyzetben, mint amely az alapügyben szerepel, a menedékkérő hivatkozhat az őt érintő, átadásra vonatkozó határozattal szembeni kereset keretében az e rendelet III. fejezetében előírt felelősségi feltételek téves alkalmazására.
- 20 Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az alapeljárás felperese az őt érintő, átadásra vonatkozó határozattal szembeni keresetében nem a 604/2013 rendelet III. fejezetében előírt szabályok egyikének megsértésére hivatkozik, hanem inkább arra, hogy a Szlovén Köztársaság felelősségét az e rendelet 19. cikkének (2) bekezdésében szereplő azon különös szabályok megsértésével állapították meg, melyek a harmadik ország olyan állampolgárának helyzetére vonatkoznak, aki azt követően, hogy menedékjog iránti első kérelmet terjesztett elő valamely tagállamban, legalább három hónapra elhagyta a tagállamok területét, mielőtt menedékjog iránti újabb kérelmet terjesztett elő egy másik tagállamban.
- 21 Következésképpen, annak érdekében, hogy hasznos választ lehessen adni a kérdést előterjesztő bíróságnak, meg kell határozni, hogy az említett rendelet 27. cikkének az e rendelet (19) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy olyan helyzetben, mint amely az alapügyben szerepel, a menedékkérő hivatkozhat az őt érintő, átadásra vonatkozó határozattal szembeni kereset keretében az e rendelet 19. cikkének (2) bekezdésében előírt szabályok megsértésére.
- 22 E tekintetben rá kell mutatni, hogy a 2016. június 7-i Ghezelbash-ítélet (C-63/15) 30–61. pontjából kitűnik, hogy a 604/2013 rendelet 27. cikkének az e rendelet (19) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett (1) bekezdése hatékony jogorvoslatot biztosít a menedékkérőnek az őt érintő, átadásra vonatkozó határozattal szemben, amely többek között vonatkozhat e rendelet alkalmazásának vizsgálatára, és amely tehát valamely tagállam felelősségének megkérdőjelezéséhez vezethet, még akkor is, ha e tagállamban nincsenek a menekültügyi eljárásnak és a menedékkérőkre vonatkozó befogadási feltételeknek olyan rendszerszintű hiányosságai, amelyek eredményeként az Európai Unió Alapjogi Chartájának 4. cikke értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmód kockázata állna fenn.
- 23 Emellett, noha a 604/2013 rendelet lényegében az e rendelet III. fejezetében szereplő feltételek alapján kijelölt felelős tagállam meghatározására irányuló eljárás alapul (2016. június 7-i Ghezelbash-ítélet, C-63/15, 41. pont), hangsúlyozni kell, hogy az e rendelet 19. cikke (2) bekezdésének második albekezdésében szereplő szabály meghatározza azon kereteket, amelyek között ezen eljárásra sor kell, hogy kerüljön, amikor az érintett harmadik ország állampolgára, azt követően, hogy menedékjog iránti első kérelmet terjesztett elő valamely tagállamban, legalább három hónapra elhagyta a tagállamok területét, mielőtt menedékjog iránti újabb kérelmet terjesztett elő egy másik tagállamban.

- 24 Ugyanis, ahogyan az a jelen ítélet 17. pontjában szerepel, e rendelkezésből az következik, hogy ilyen helyzetben azon tagállam, amelyben a menedékjog iránti újabb kérelem előterjesztésére sor került, köteles lefolytatni az újabb kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására irányuló eljárást.
- 25 Ezen újabb, meghatározásra irányuló eljárás elkülönül azon eljárástól, amelyet eredetileg az a tagállam folytatott le, amelyben a menedékjog iránti első kérelmet előterjesztették, és a 604/2013 rendelet III. fejezetében előírt feltételek alapján vezethet egy újabb felelős tagállam kijelöléséhez.
- 26 Következésképpen az arról való meggyőződés érdekében, hogy az átadásra vonatkozó, vitatott határozatot az e rendeletben rögzített, a felelős tagállam meghatározására vonatkozó eljárás megfelelő alkalmazásával fogadták el, az átadásra vonatkozó határozattal szembeni keresetet elbíráló bíróságnak meg kell tudnia vizsgálni a menedékkérőnek az említett rendelet 19. cikke (2) bekezdésének második albekezdésében szereplő szabály megsértésére vonatkozó állításait.
- 27 A fenti megfontolások alapján az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 604/2013 rendelet 27. cikkének az e rendelet (19) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy olyan helyzetben, mint amely az alapügyben szerepel, a menedékkérő hivatkozhat az őt érintő, átadásra vonatkozó határozattal szembeni kereset keretében az e rendelet 19. cikke (2) bekezdésének második albekezdésében szereplő szabály megsértésére.

A költségekről

- 28 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

- 1) **Az egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 19. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezés, különösen annak második albekezdése, alkalmazandó valamely harmadik ország olyan állampolgárára, aki azt követően, hogy menedékjog iránti első kérelmet terjesztett elő valamely tagállamban, bizonyítja, hogy legalább három hónapra elhagyta a tagállamok területét, mielőtt menedékjog iránti újabb kérelmet terjesztett elő egy másik tagállamban.**
- 2) **A 604/2013 rendelet 27. cikkének az e rendelet (19) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy olyan helyzetben, mint amely az alapügyben szerepel, a menedékkérő hivatkozhat az őt érintő, átadásra vonatkozó határozattal szembeni kereset keretében az e rendelet 19. cikke (2) bekezdésének második albekezdésében szereplő szabály megsértésére.**

Aláírások